

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2795

av **Carina Ohlsson m.fl. (S)**

Gratis gynekologisk cellprovtagning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att gynekologisk cellprovtagning blir gratis och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varje år insjuknar 500 kvinnor i livmoderhalscancer – 150 dör.

Den viktigaste åtgärden för att upptäcka cancer i tid är genom gynekologisk cellprovtagning. Sedan regelbundna cellprovtagningar, så kallat screeningprogram, introducerades har förekomsten av livmoderhalscancer halverats. Men trots att studier visar att avgifter gör att färre kvinnor går på sina cellprovtagningar är denna undersökning avgiftsbelagd i 15 av Sveriges landsting. För de kvinnor som uteblir från cellprovtagningskontroller ökar risken att eventuella cellförändringar inte upptäcks i tid och därmed utvecklas till cancer, något som kan bli livshotande.

Vid gynekologisk cellprovtagning är det extra viktigt att kvinnan går varje gång så att man ser utvecklingen över tid.

Avgiftsfrihet gör att närhelst en kvinna besöker en barnmorska/gynekolog för preventivmedelsrådgivning, vid graviditet eller vid gynekologiska besvär så kan barnmorskan/gynekologen erbjuda screening direkt om kallelsen till denna skulle komma i närtid. Det är denna kombination av åtgärder som gjort att deltagandet ökat så mycket efter avgiftsborttagning i vissa landsting.

Effekten av denna screening jämfört med annan screening är mycket hög

Ett av argumenten för avgiften är att det skapar intäkter till landstingen. Men kostnaderna för vården av de insjuknade kvinnorna ställs inte i relation till den lilla intäkten från cellprovtagningen.

För alla landsting sammantaget är den totala intäkten från cellprovtagningarna 57 msek. Enligt uppgifter från en publicerad avhandling uppgick kostnaderna år 2009 till omkring 120 miljoner kr för medicinsk behandling av nästan 440 nya fall av livmoderhalscancer. Därtill finns även en kostsam administrativ apparat för att hantera avgifterna. Utöver detta kommer det fysiska och psykiska lidande för de drabbade och

deras anhöriga. Många kvinnor måste dessutom gå igenom behandlingar som gör dem barnlösa.

Av Europas alla länder var det endast fyra som hade avgift i hela eller delar av landet. Sverige är ett av dessa fyra länder.

Carina Ohlsson (S)

Anna Vikström (S)

Monica Green (S)